

Flyktingförläggningen GERÅS

(se MPT 87/2920 och 91/2922)

Frälsningsarmén och befrielsen av Bergen-Belsen

Här i Sverige samarbetade Frälsningsarmén med Sigtuna-stiftelsen och tog emot patienter, överlevande judar från Bergen-Belsen som anlände med Folke Bernadottes 'Vita bussarna'.

Överlevande anlände med Folke Bernadottes "Vita bussarna"

Vid några platser i Tyskland och Nord-Norge deltog svenskar med att hjälpa överlevare och återvändare. Här i Sverige samarbetade Frälsningsarmén med Sigtuna-stiftelsen och tog emot patienter, överlevande judar från Bergen-Belsen som anlände med Folke Bernadottes 'Vita bussarna'. Tillsammans med röda korsläkare, sjukvårdspersonal och diakoner från Svenska kyrkan, arbetade ett antal frälsningssoldater och frälsningsofficerare under sommarmånaderna 1945 med att rehabilitera 597 överlevande kvinnor varav de flesta var bördiga från Polen, Ungern, dåvarande Tjeckoslovakien och Rumänien.

En av frälsningssoldaterna berättar

En av frälsningssoldaterna var brigadör Ragnar Åberg, som dokumenterade insatsen och sina intryck och tog många bilder.

Han skriver bland annat:

- Vid åttatiden kom som först de första två bussarna körande fram till skolhemmet. Det var inte utan att vi fick erfara något av en chock då vi fick se de första magra varelserna. De allra flesta är unga kvinnor i 17 – 20 årsåldern. Samtliga kvinnor är mellan 13 och 45 år. Där kom unga flickor på 14-15 år som tillbringat sex-sju år i koncentrationsläger och som knappast minns något annan tillvaro än skräck och pina. De kom oerhört utmärglade, man kan inte tro det om man inte sett, men snart ändrades de flestas utseende. Rekordet torde väl innehas av en kvinna som efter ett par veckor ökat i vikt med 22kg.

En av de överlevande berättar

En av berättelserna i hans dokumentation kommer från Paula Just, som var från Prag och arbetade före kriget som förskollärare. Ett utdrag ur det hon skrev för Sigtunaringen, Sigtuna folkhögskolas skoltidning

- ...bakom mig det härliga havet och framför mig leende människor, svenska människor, som mottar oss med öppna armar, hälsar oss välkomna i sitt gästfria land och genast ägnar oss sin omsorg. Upptakten till vårt mottagande utgjordes av en sagolik frukost, en sådan som en 'fata morgana'. Men denna gång är det verklighet, det kraftfulla bittet i ostsmörgåsen, de knapriga franska bröden i våra händer, den ljuvliga mjölken ochCHOKLADEN! För första gången åter den härliga känslan av att kunna äta sig mätt. Så har då redan grunden lagts till vårt nyvaknande hopp, kanske kan vi trots allt än en gång bli alldeles friska?...

Ja alla dessa kom från Bergen-Belsen och många blev kvar i Sverige för resten av livet, medan andra återvände till sina hemländer eller Palestina/Israel.

Den brittiska dokumentären om befrielsen av Bergen Belsen 'Night will fall' som har visats i SVT, citerar dåvarande överbefälhavare Eisenhower som yttrade "Om vi inte tar lärdom av detta kommer mörker att falla".

Familie

M.M. Engström

villa "Sindias"

Gartille

Hrs. H. Jönvika, Block 1.

Gerås (Kviberg)

Göteborg 20.

FÖRLÄGGNINGEN
GÖTEBORG
FÖRLÄGGN.-CH. TEL. 100000
INTENDENTEN 202104

Herr

C.M. Engström

Länsskyrelsen

Kalmarstad.

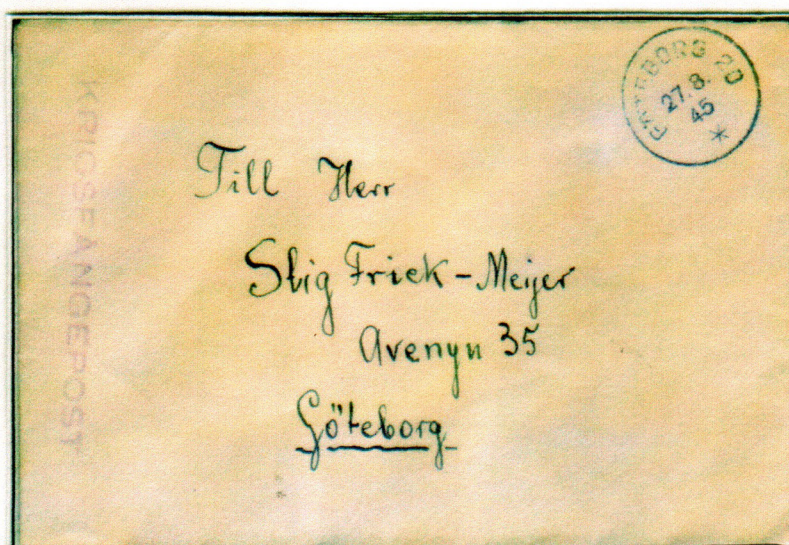
KRIGSFÄNGEPOST

D.P. Post/GERÅSFÖRLÄGGNINGEN

Två brev 28.8.45/30.8.45

Här råder det tydligen tveksamhet ang. portofriheten.

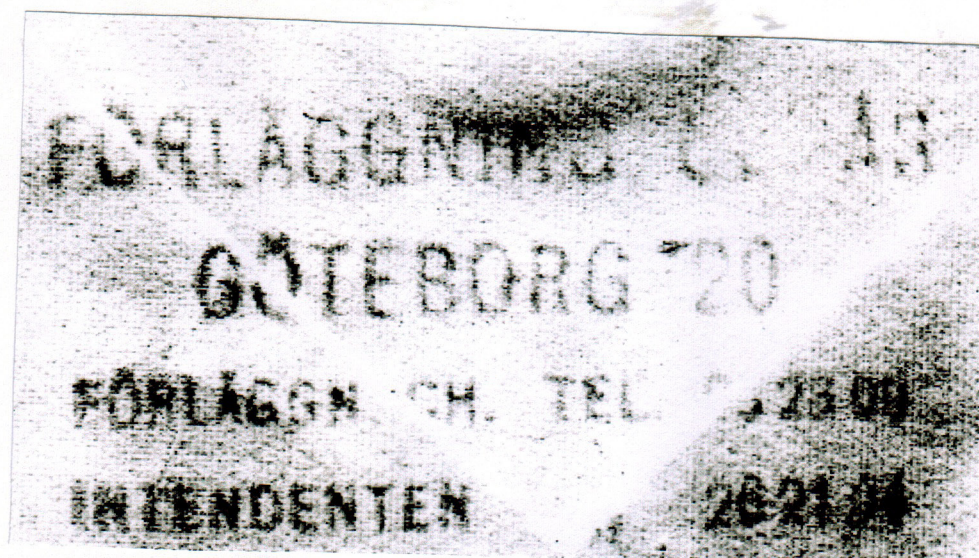
POST TILL OCH FRÅN FLYKTINGAR

POST TILL OCH FRÅN FLYKTINGAR

Lokalbrev GÖTEBORG den 27.8.45 från GERÅS, försändelsen är ej frankerad och bär stämpeln "KRIGSFÅNGEPOST". Avsändaren är en flykting, som efter kriget anlände med de "Vita bussarna". Flyktingarnas folkrättsliga status var inte så självklar. Närmast borde beteckningen vara "civilfångar". Vid Geråslägre stämplades breven "Krigsfångepost" och sändes portofria.

Efter 1.7.45 utövade Socialstyrelsen/Utlänningskommissionen en viss postkontroll vid flyktinglägren. Avsändarstämpeln på kuvertets baksida kan tyda på någon form av censur.

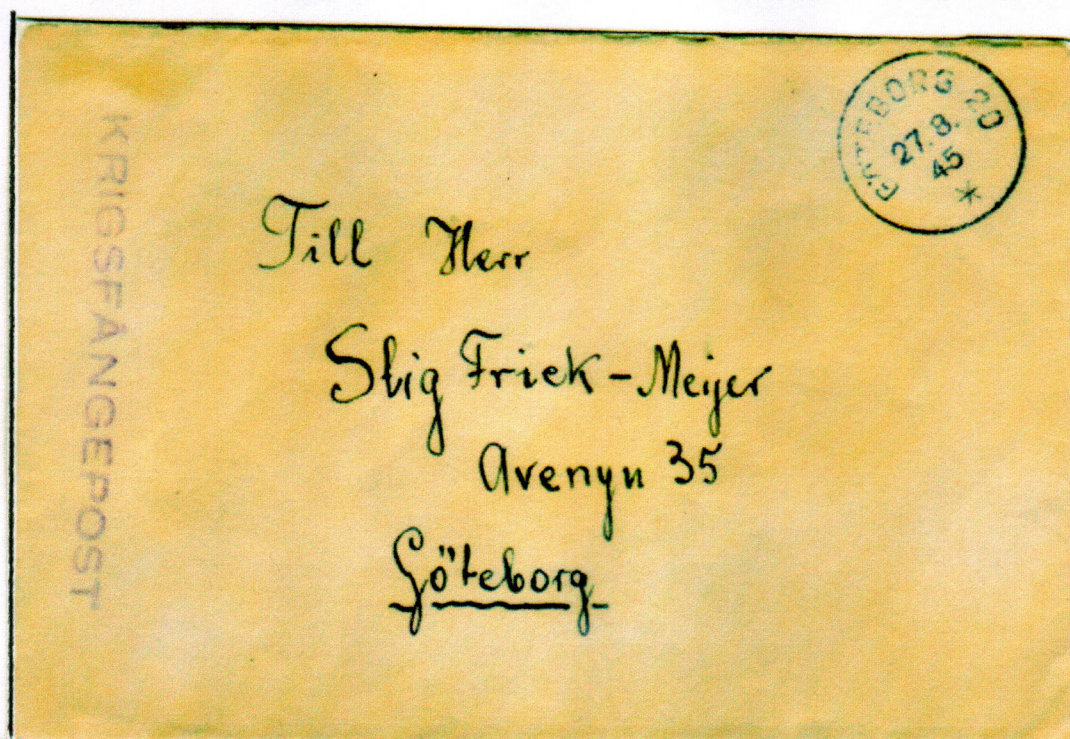

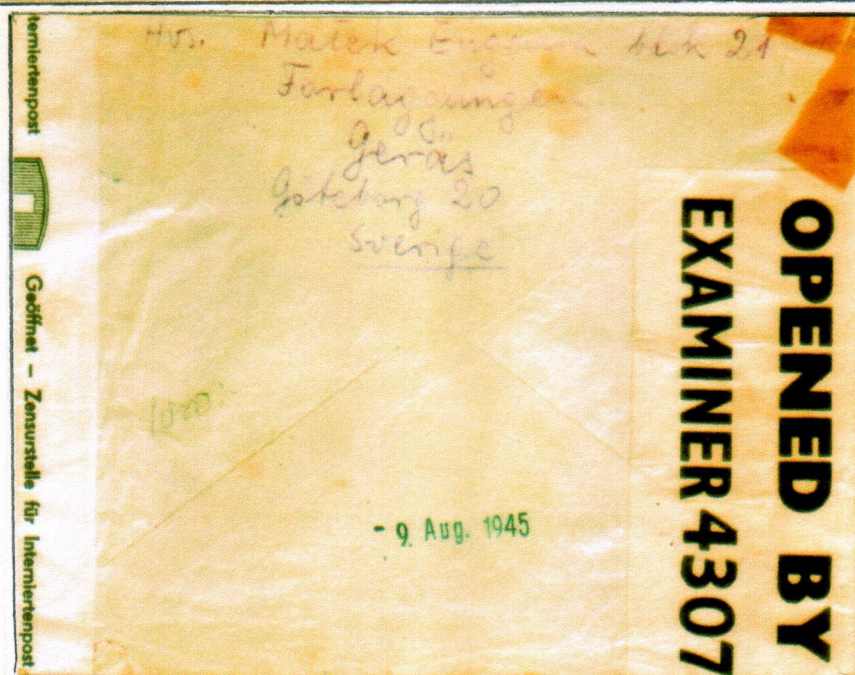
Ang. portofrihet för "krigsfångepost" till hemlandet.

Enligt den 12 juni 1945 av postens upplysningsbyrå bekräftade uppgifter i samband med s.k. krigsfångeutväxling utfärdad bestämmelser vara tillämpliga angående portofrihet för brevfrösendelser från å förläggning omhändertagen (till Sverige från Tyskland evakuerad) utlänning till vederbörandes hemland.

För att nämnda förmån må kunna utnyttjas torde bl.a. följande böra iakttagas:

- 1) Kuvert förses med påskrift "Krigsfångepost" på svenska eller utlänningens eget språk.
- 2) Brevfrösendelsen skall avsändas från förläggningen (förläggningens stämpel bör åsättas kuvertet, förslagsvis å baksidan).
- 3) Brev, som skola postbefordras på förenämnda villkor, böra hopsamlas för samtidig inlämning till postbefordran.

POST TILL OCH FRÅN FLYKTINGAR

Flygpostbrev från flyktingförläggningen GERÅS avstämplat GÖTEBORG den 21.7.45 till ett interneringsläger i WINTERTHUR / Schweiz och eftersänt till LANGENTHAL med en ankomststämpel på baksidan "9 Aug. 1945". Kuvertets vänstra sida bär brittisk Londoncensur "P.C.90 / OPENED BY / EXAMINER 4307" och höger kortsida har en censurförslutning från Winterthur "Geöffnet - Zensurstelle für Interniertenpost" samt på framsidan en röd stämpel "Zuzustellen Feldpostdirectionen". Avsändare är en flykting som anlände med de "Vita Bussarna". Försändelsen har inte stämplats "Krigsfångepost", varför den bär full frankering 40 öre (utrikesporto 30 öre + flygtillägg 10 öre). Annars var det endast flygporto som skulle betalas. Postvägen har varit med järnväg från Göteborg till Malmö och vidare med flyg via London (Croydon) till Zürich f.v.b till Wintethur.